

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Zlínský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Komenského I, Zlín, Havlíčkovo nábřeží 3114

Havlíčkovo nábřeží 3114, 761 75 Zlín

Identifikátor školy: 600 114 457

Termín konání orientační inspekce: 15. - 18. leden 2002

Čj.	152 26/02-5178
Signatura	oo5cv135

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Komenského I, Zlín, Havlíčkovo nábřeží 3114 byla zařazena do sítě škol s účinností od 1. 9. 1999, čj. 1020-68/99. Dle rozhodnutí je kapacita školy 690 žáků, školní družiny 150 žáků a školní jídelny 1020 strávníků. V žádném z ukazatelů není kapacita překročena. Ředitelka školy byla jmenována do funkce k 1. 8. 2000. Ve školním roce 2001/2002 má škola 24 tříd s 529 žáky, z toho na prvním stupni 15 tříd se 312 žáky.

Ve škole pracuje 31 učitelů a 4 vychovatelky. V osmi třídách prvního až osmého ročníku je realizován vzdělávací program Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy čj. 21 970/96-22, v ostatních třídách je plněn vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce provedla hodnocení kvality vzdělávání v níže uvedených předmětech. Hodnocení bylo prováděno na základě zjištění v následujících oblastech: plánování a příprava výuky, materiální a psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

První stupeň

Český jazyk

Časová dotace předmětu je ve školním roce 2001/2002 v souladu se zvolenými učebními plány, probírané učivo odpovídá učebním osnovám. Výukové cíle byly v částech jazykového vyučování, slohového výcviku, psaní, čtení a literární výchovy zvoleny přiměřeně k aktuálnímu stavu třídy a opakování i nově probírané učivo vhodně a organicky navazovalo na učivo předcházející. Výuku předmětu zajišťovaly kvalifikované učitelky. Plánování a příprava výuky byly na vynikající úrovni.

Učitelky i žáci využívali učebnice a pracovní sešity z různých vydavatelství, které v některých třídách nebyly kompatibilní. Jako pomůcky sloužily zejména pracovní listy v průhledných fóliích, hlavně v literární výchově učitelky často používaly ukázky z doplňující literatury, výstavky knih probíraných autorů a v jednom případě i předem připravené referáty žáků. Didaktická technika (přestože ve třídách byly magnetofony a televizory napojené na vnitřní okruh) ve sledovaných hodinách použita nebyla. Materiální podmínky výuky byly na průměrné úrovni.

Učebny jsou vzhledem k počtu žáků dostatečně velké, vybavené funkčním žakovským nábytkem, ve větších učebnách i kobercem. Zejména ve třídách s rozšířenou výukou výtvarné výchovy byla výzdoba žakovskými pracemi na vysoké estetické úrovni. Tempo výuky učitelky přizpůsobovaly reakcím žáků i jejich případné únavě ve třídě jako celku, méně již zohledňovalo žáky bystřejší a při řešení úkolů pohotovější. Učitelky při přípravě a promýšlení hodiny dbaly na vytváření dostatečného prostoru i pro relaxaci žáků. Atmosféra byla v naprosté většině sledovaných hodin pozitivní a ilustrovala tak obecně velmi dobré psychohygienické podmínky výuky.

Rovněž organizace, formy a metody výuky byly na velmi dobré úrovni. Už od prvního ročníku byla výuka řízena účelně, patrný byl vytvořený a běžně užívaný systém pokynů a pravidel respektovaný žáky i učitelkami. V hodinách byl preferován frontální způsob výuky (zejména při opakování), v několika hodinách žáci četli úryvek textu sborem, což zejména ve vyšších

ročnících rozhodně není metoda optimální. Individuální přístup vyučujících k žákům se specifickými vzdělávacími potřebami byl zaznamenán spíše sporadicky. Výuka byla věcně i odborně správná a zejména v literární výchově byla účelně využívána výše zmíněná další literatura jako alternativní zdroj informací. Žáci měli (zejména při opakování) vytvořen prostor pro samostatné učení a měli i dostatek času na pochopení a procvičování učiva nového.

Jako průměrná byla Českou školní inspekcí hodnocena oblast motivace a hodnocení žáků. Spíše než vstupní byla učitelkami využívána průběžná motivace zejména v návaznosti na životní zkušenosti žáků. Jen zřídka byla využívána zpětná vazba a analýza chyb žáků. Sebehodnocení a sebereflexe byly podporovány (i když méně častým) zařazováním práce ve skupinách a ve dvojicích. Individuální dispozice žáků byly při slovním hodnocení respektovány a pozitivní hodnocení dílčích úspěchů u slabších žáků mělo i výrazně motivační charakter. Při klasifikaci to však nebylo dostatečně patrné.

Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny na velmi dobré úrovni. Měli vždy dostatečnou možnost pro vyjádření vlastního názoru a jejich osobnost byla plně respektována. Poněkud méně pozornosti bylo věnováno rozvíjení jejich smyslu pro kooperaci a vzájemnou toleranci. Verbální i neverbální komunikace učitelek byla stejně jako celá dílčí oblast interakce a komunikace na velmi dobré úrovni.

Kvalitu výuky českého jazyka na 1. stupni hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Matematika

Ve školním roce 2001/2002 je časová dotace předmětu shodná se zvolenými učebními plány, probírané učivo bylo rovněž v souladu s učebními osnovami. Výukové cíle byly v aritmetické i geometrické části učiva zvoleny vždy přiměřeně k aktuálnímu stavu třídy a opakované i nově probírané učivo vhodně a organicky navazovalo na učivo předcházející. Výuku matematiky zajišťovaly kvalifikované učitelky. Plánování a příprava výuky byly na vynikající úrovni.

Jako pomůcky učitelky promyšleně a efektivně využívaly zejména pracovní listy v průhledných fóliích, mazatelné tabulky a barevné modely geometrických tvarů. Na hladké „ekologické“ tabuli učitelky při konstrukčních úlohách nepoužívaly plastové trojúhelníky ani demonstrační kružidlo a konstrukce žákům předváděly pouze formou náčrtu. Učebnice dvou různých vydavatelství byly doplňovány dalšími pracovními sešity. Didaktická technika ve sledovaných hodinách využívána nebyla. Materiální podmínky výuky byly na průměrné úrovni.

Všechny učebny byly dostatečně velké, vybavené funkčním žákovským nábytkem, v jednom případě i speciálním polohovatelným nábytkem pro tělesně postiženého žáka. Zejména ve třídách s rozšířenou výukou výtvarné výchovy byla výzdoba žákovskými pracemi na vysoké estetické úrovni. Především v nižších ročnících se tempo výuky pružně přizpůsobovalo momentální úrovni aktivity a pozornosti žáků, všechny hodiny byly citlivě členěny s přihlédnutím k potřebě relaxace žáků. Atmosféra ve třídách byla stejně jako ostatní výše uvedené psychohygienické podmínky výuky na velmi dobré úrovni.

Rovněž organizace, formy a metody výuky byly připraveny a realizovány na velmi dobré úrovni. Žáci při opakování a procvičování velmi často soutěžili ve dvojicích i ve skupinách, po společném rozebrání nového učiva byl vytvářen dostatečný prostor pro samostatnou práci a všichni měli dostatek času na pochopení učiva. Výuka byla věcně i odborně správná. Zejména v prvním ročníku inspekce zaznamenala velmi efektivní promyšlený individuální přístup učitelky k žákům se specifickými vzdělávacími potřebami i ve spolupráci s asistentkou. V některých případech však učitelky zbytečně probíraly všechna cvičení v učebnici a pracovním sešitě bez ohledu na časovou efektivitu a logickou návaznost vnitřních souvislostí.

Jen asi v polovině vyučovacích jednotek věnovaly učitelky dostatečnou pozornost vstupní a

průběžné motivaci žáků. Více se v průběhu i závěru hodiny věnovaly ověřování pochopení učiva. Žáci byli klasifikováni spíše sporadicky, frekvence známek v žákovské knížce byla v době inspekce v jednotlivých třídách velmi rozdílná. Při hospitacích ČŠI nebylo při hodnocení výkonů žáků zaznamenáno respektování jejich individuálních dispozic. Celá dílčí oblast motivace a hodnocení byla na průměrné úrovni.

Jako velmi dobrá byla pak hodnocena dílčí oblast interakce a komunikace. S výjimkou dvou hospitovaných hodin byla učitelkami i žáky akceptována dohodnutá a již i v prvním ročníku vytvořená pravidla komunikace. Méně prostoru (i v souvislosti s charakterem učiva) bylo věnováno rozvoji komunikativních dovedností žáků, měli však dostatek možností vyjádřit svůj vlastní názor, jejich osobnost učitelky respektovaly. Pouze v jednom případě inspekce zaznamenala určité napětí mezi učitelkou a žáky a rovněž pouze v jedné třídě se vyskytly menší problémy s kázní a pozorností žáků. Úroveň zejména verbální komunikace učitelek byla velmi dobrá.

Úroveň výuky matematiky na 1. stupni je velmi dobrá.

Druhý stupeň

Český jazyk

Výuka českého jazyka byla hodnocena v šestém až devátém ročníku. Týdenní časová dotace je v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu. V devátém ročníku je zaveden volitelný předmět cvičení z českého jazyka, který navštěvují především žáci se zájmem o studium na středních školách. Všechny učitelky vypracovaly tematické plány učiva. Po kontrole ředitelkou školy byly některé z nich v začátku školního roku konkretizovány tak, aby jejich obsah odpovídal předepsaným osnovám. ČŠI zjistila, že osnovy jsou ve všech ročnících plněny. Příprava výuky v hospitovaných hodinách byla vesměs dobře promyšlená. Výukové cíle byly stanoveny vhodně a přiměřeně, s přihlédnutím k aktuálnímu stavu třídy. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení. Celkově je oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako velmi dobrá.

Český jazyk ve všech třídách vyučují učitelky s požadovaným odborným a pedagogickým vzděláním.

Výuka probíhá v účelně vybavených třídách. Učebnice ucelené řady a učební texty používané ve sledovaném předmětu jsou v souladu se seznamem platných učebnic. Při opakování učiva dobře posloužily velké nástěnné tabule, s didaktickou technikou nepracovala žádná z vyučujících. Zvolené tempo většinou odpovídalo věku žáků. V jednotlivých hodinách nebyla zaznamenána žádná individuální péče žákům se specifickými potřebami učení. Oblast materiálních podmínek výuky byla hodnocena jako průměrná, psychohygienické podmínky měly úroveň velmi dobrou.

Ve všech vyučovacích jednotkách sledovaly učitelky cíl výuky. V závěru hodin (s výjimkou dvou, v nichž žáci psali pololetní písemnou práci), byl vždy vytvořen časový prostor pro shrnutí učiva. Metody a formy vycházely zejména z obsahu probíraného učiva i ze složení třídy (střídání ústních cvičení s písemnými, samostatná i skupinová práce žáků). Velmi pozitivně lze hodnotit průběžné procvičování pravopisu s náročností úměrnou věku žáků. Čas ve vyučovacích hodinách byl efektivně využitý. Frontální způsob výuky ve všech vyučovacích hodinách převládal. Organizace, metody a formy práce byly souhrnně hodnoceny jako velmi dobré.

V průběhu vyučování si pedagožky stálými otázkami i kontrolou zadávaných úkolů, jež žáci samostatně řešili, ověřovaly úroveň jejich znalostí. Pochvala a bezprostřední hodnocení

správně napsaného úkolu či ústní odpovědi žáky motivovaly k aktivnější práci. Vstupní i průběžná motivace byla většinou málo výrazná. Při kontrole žákovské dokumentace byla zjištěna průměrná úroveň grafického projevu žáků. Jejich práce jsou vyučujícími kontrolovány, opravovány, často i klasifikovány. Četnost známek v žákovských knížkách je dostačující. Obsah písemných prací je v souladu s osnovami, analýzu prací provádějí všechny učitelky. Žáci se každoročně zúčastňují různých soutěží v českém jazyce v rámci okresu. Oblast motivace a hodnocení má celkově průměrnou úroveň.

V oblasti interakce a komunikace byla vyučujícími i žáky respektována dohodnutá pravidla jednání, komunikace byla založena na vzájemné důvěře a úctě. Slovní zásoba žáků byla na běžné úrovni, ne vždy byl dán dostatečný prostor k jejímu rozvoji. Kvalita vyjadřování vyučujících byla velmi dobrá, zvláště u jedné učitelky byl příkladný její citlivý přístup k žákům. V době inspekce se nevyskytly žádné kázeňské problémy. Interakce a komunikace byly hodnoceny jako velmi dobré.

Kvalita výuky českého jazyka byla na základě posouzení sledovaných oblastí souhrnně hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Výuka matematiky byla sledována v šestém až devátém ročníku. Časová dotace odpovídá zvoleným učebním plánům. V každém ročníku je matematice vyučováno 4 hodiny týdně, v devátém ročníku mají navíc obě třídy volitelný předmět cvičení z matematiky s jednohodinovou časovou dotací. Učitelé vypracovali dle pokynů vedení školy tematické plány. Obsah učiva je v souladu s učebními osnovami, časový harmonogram se ve všech ročnících plní. Příprava jednotlivých vyučujících na výuku byla odpovědná. Plánování a příprava na výuku jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Všichni vyučující jsou plně odborně a pedagogicky způsobilí, žádný z nich není začínající. Úroveň jejich práce je hodnocena při hospitacích vedením školy, dále pak o výsledcích vypovídají kontrolní práce, které jsou žákům zadávány každé čtvrtletí. Učitelé zpravidla provádějí analýzu těchto prací, její kvalita je rozdílná. Učitelé matematiky se zúčastňují školení pořádaných Pedagogickým centrem Zlín, zaměřují se hlavně na práci s výpočetní technikou. Personální podmínky jsou vynikající.

Hodiny matematiky probíhaly v kmenových třídách, odbornou pracovnu škola nemá. Kabinet matematiky je vybaven staršími tradičními pomůckami. V hodinách byly využity rýsovací potřeby, předtištěné listy s úkoly, učebnice a sbírky. Didaktická technika použita nebyla. Žáci šestého ročníku pracují s učebnicemi z jednoho nakladatelství, žáci ze sedmého až devátého ročníku z jiného. Materiální podmínky jsou hodnoceny jako průměrné.

Vyučování probíhalo ve všech sledovaných hodinách v klidné, podnětné atmosféře. Členění hodin bylo funkční, tempo výuky většinou odpovídající, v některých hodinách spíše pomalé, relaxační chvílky nebyly zařazeny. Třídy byly pěkně upravené a vytvářely dobré psychohygienické podmínky pro výuku. Předmět je zařazen v rozvrhu hodin zpravidla na první až čtvrtou vyučovací hodinu. Psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Vyučující vedli všechny sledované hodiny frontálním způsobem. Jako zdroj informací sloužil výklad učitele. Výuka probíhala věcně a odborně správně. Společná práce byla zpravidla v úvodní části věnované opakování probraného učiva, dále pak učitel nebo vyvolaný žák řešili úkoly na tabuli a ostatní počítali samostatně a kontrolovali svou práci s postupem výpočtu na tabuli. Vyučující zařadili také samostatné práce, které si žáci vždy sami vyhodnotili dle pokynů vyučujícího. Zadávání diferencovaných úloh se vyskytlo pouze výjimečně, rychlejší žáci čekali,

až úkol dokončí i ostatní. V některých hodinách byl pozorován individuální přístup k žákům. Všichni mají možnost konzultací. Organizace, metody a formy výuky jsou hodnoceny jako průměrné.

Ve sledovaných hodinách téměř nebyla pozorována vstupní ani průběžná motivace. Využití spojení probíraného učiva s praxí, případně s poznatky z jiných předmětů bylo ojedinělé. Všichni vyučující průběžně sledovali stupeň zvládnutí učiva, žáci byli vedeni k sebehodnocení své práce. V žákovských knížkách všech tříd je dostatek známek z matematiky, zápisy obsahu sledované skutečnosti jsou ve většině případů konkrétní. Vedení žákovských sešitů je velmi dobré až průměrné, ne všechny sešity byly učiteli kontrolovány. Žáci se každoročně zapojují do matematických soutěží Klokán, Pythagoriáda a matematická olympiáda. Motivace a hodnocení mají průměrnou úroveň.

Vyučování probíhalo v klidné pracovní atmosféře, patrný byl pěkný vztah pedagogů k žákům. V žádné z hodin nebyla porušována dohodnutá pravidla komunikace. Postoj žáků k výuce byl pozitivní, většina pracovala se zaujetím. Převážnou část hodin hovořili učitelé, žáci pouze odpovídali na otázky, mnozí nekomunikovali vůbec. Učitelé respektovali osobnost žáků. Snaha o rozvoj komunikativních dovedností byla velmi malá, žáci neměli dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru, možnost rozvoje kooperace téměř nebyla. Oblast interakce a komunikace je hodnocena jako průměrná.

Vzhledem k výše popsaným skutečnostem je výuka matematiky hodnocena jako průměrná.

Zeměpis

Výuka zeměpisu je dotována ve všech ročnících druhého stupně dvěma hodinami týdně a je v souladu s učebním plánem. Vyučující mají zpracované časově tematické plány. Tyto plány odpovídají v šestém až osmém ročníku zvolenému vzdělávacímu programu. Výuka v devátém ročníku je realizována podle již neplatných osnov čj. 18 730/91-20. Nejsou tak plněny vzdělávací požadavky stanovené platnými učebními osnovami (absence tematických okruhů Společenské složky krajiny a Politická mapa dnešního světa). Kontrola třídních knih za školní rok 2000/2001 prokázala, že výuka zeměpisu v devátém ročníku probíhala i ve školním roce 2000/2001 dle neplatných osnov čj. 18 730/91-20. Tematické plány obsahují i plánované exkurze a praktická cvičení (zeměpisné vycházky). Žáci sedmého ročníku mají možnost rozvíjet své schopnosti a zájmy ve volitelném předmětu seminář ze zeměpisu., Bezprostřední příprava sledovaných hodin byla v šestém až osmém ročníku velmi dobrá. Problematikou vyučování zeměpisu, přírodopisu a chemie se zabývají jednání předmětové komise přírodních věd. Vzájemná spolupráce vyučujících těchto předmětů a prováděné aktivity v rámci předmětové komise (i mimoškolní) se dotýkají problematiky zeměpisného vyučování spíše okrajově. Oblast přípravy a plánování výuky byla hodnocena jako průměrná.

Zeměpis vyučují dvě učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí a dlouholetou praxí .

Zeměpisná pracovna ve škole není zřízena, výuka probíhá v kmenových třídách, jejichž prostředí není dostatečně podnětné z hlediska potřeb výuky zeměpisu. Zeměpisný kabinet není zřízen. Globusy, mapy a další zeměpisné pomůcky jsou umístěny v různých kabinetech a třídách. Ve výuce byla používána zejména nástěnná mapa, nové školní atlasy a částečně další pracovní texty. Žáci používají starší tituly učebnic (šestý až osmý ročník), v devátém ročníku žáci učebnice nemají, pouze pracovní sešity (jen žáci, kteří si je koupili). Didaktická technika (meotar) byla využita v jedné sledované hodině. Zvolené tempo výuky bylo přiměřené věku žáků, ve vyšších ročnících zohledňovalo spíše pomalejší žáky. Učitelky vytvářely příjemné pracovní klima. Materiální podmínky výuky byly hodnoceny jako průměrné, psychohygienické

podmínky jako velmi dobré.

Kvalita sledované výuky byla rozdílná. Hodiny byly připraveny, promyšleny v obsahu a způsobu realizace, ale ne dostatečně v devátých třídách. Z hlediska volby forem práce a didaktických prostředků měla výuka tradiční charakter s převahou frontálních činností, žáci měli jen málo možností uplatnit vlastní znalosti a životní zkušenosti z běžné praxe. Zadávaná samostatná práce nebyla diferenciována vzhledem ke specifickým schopnostem žáků. Učivo bylo prezentováno odborně správně, srozumitelně, ale s malým důrazem na aktivní osvojování učiva, schopnost orientace v dané problematice a na vyvozování souvislostí. Vhodné uplatňování výchovných aspektů v souvislosti s ochranou životního prostředí a rozvíjení dovednosti hbité orientace na mapách bylo sledováno zejména ve třídách šestého ročníku. Organizace vyučovacích hodin, účelnost a vhodnost zvolených metod a postupů i celková efektivita práce byly na průměrné úrovni.

Vstupní motivace byla vhodně uplatněna v šestém ročníku, ve vyšších ročnících se redukovala na racionální oznámení cíle hodiny. Ke zpestření stereotypní struktury hodin byly využity v některých hodinách připravené referáty, ale celkově nebyla motivace dostatečně podpořena názornými pomůckami, didaktickou technikou, zeměpisnou literaturou, encyklopediemi, videem, apod. Žáci byli průběžně hodnoceni pochvalou. Klasifikace známkou vykazuje dobrou frekvenci. Hodnocení a motivace byly na průměrné úrovni.

Rozvoj komunikativních dovedností žáků není dostatečně akcentován, učitelky většinou nevyžadovaly po žácích souvislý ústní projev, často se spokojily s jednoslovnou odpovědí. Rovněž převažující forma hodnocení žáků písemnými testy a prověrkami nepřispívá k získání potřebných vyjadřovacích schopností. Chování žáků bylo ukázněné, respektovali dohodnutá pravidla. Vztahy mezi žáky a učitelkami jsou založeny na vzájemné úctě a respektu. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena jako průměrná.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných hodinách zeměpisu byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Dějepis

Úroveň výuky dějepisu byla hodnocena od šestého po devátý ročník. V rozvrhu hodin je týdenní hodinová dotace v souladu se schváleným učebním plánem. Ve všech třídách jsou předmětu dějepis věnovány dvě hodiny týdně. Tematické plány učitelky zpracovaly i s časovým rozvržením učiva. Kontinuita výuky je zajištěna. Při kontrole zápisů v třídních knihách školního roku 2000/2001 bylo zjištěno nesplnění závazných osnov tím, že v devátých ročnících nebyly probrány okruhy Československo a svět ve 2. polovině 20. století. Bezprostřední příprava učitelek na výuku byla odpovědná, stanovené výukové cíle odpovídaly osnovám. Plánování a příprava na výuku byly hodnoceny jako velmi dobré.

Personální podmínky jsou vynikající, všechny hodiny dějepisu byly vyučovány učitelkami s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Tato skutečnost kladně ovlivňuje kvalitu výuky.

Vyučování sledovaného předmětu probíhá v kmenových třídách, odborná učebna není zřízena. Členění vyučovacích jednotek bylo dobře promyšleno, zvolené tempo odpovídalo věku žáků. Učební pomůcky do dějepisu jsou uloženy v kabinetě. Učitelky si do hodin přinesly mapy, doplňkovou četbu a různé pracovní texty. Žádná z nich nepoužila didaktickou techniku ani jiné dostupné pomůcky. Všechny ročníky jsou vybaveny učebnicemi ucelené řady. Materiální podmínky výuky byly hodnoceny jako průměrné, psychohygienické jako velmi dobré.

Struktura hospitovaných hodin potvrdila kvalitní přípravu vyučujících. V některých

vyučovacích hodinách byl kladen větší důraz na faktografickou stránku učiva. Převažující velmi dobrá organizace práce žáků i volba některých aktivizujících metod učení je motivovala k výraznému podílu na plnění správně definovaných cílů. Žáci byli vedeni k logickému myšlení, k vyvozování nových poznatků s využitím dříve získaných vědomostí. Historická fakta byla vždy uváděna do příčinných, časových a geografických souvislostí a často mezipředmětových vztahů. To posilovalo efektivitu učení i schopnost žáků se v historii dobře orientovat. Pozitivní je skutečnost, že žáci mohou doplňovat výklad učitele, že většina z nich dokáže napsat do sešitu výstižnou osnovu probíraného učiva. Celkově je oblast forem a metod výuky hodnocena jako velmi dobrá.

Pro motivaci žáků učitelky využily zařazování různých činností, efektivní prověřování znalostí, ale i vstřícný přístup k žákům. To se odráželo ve znatelném zájmu žáků o předmět. Kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že četnost známek z dějepisu je dostačující, převládají známky z písemných testů. Oblast motivace a hodnocení měla velmi dobrou úroveň.

Ve všech hodinách žáci měli příležitost k vyjádření vlastních názorů. Pracovali také ve skupinách, v nichž si vzájemně sdělovali informace. To vše, včetně možnosti přednést z paměti referát na dané téma, vytvářelo podmínky pro rozvíjení širších komunikativních dovedností. Učivo bylo interpretováno jasně, vzhledem k věku žáků srozumitelně, nebylo však vždy zcela aktualizováno. Interakce a komunikace byla hodnocena jako velmi dobrá.

Celkově byla kvalita vzdělávání v dějepise hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Při orientační inspekci byla posuzována kvalita vzdělávání ve vybraných předmětech. Plánování, příprava, psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, stejně jako interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré. Vynikající jsou personální podmínky. Průměrně jsou hodnoceny materiální podmínky výuky.

Výchovná a vzdělávací práce ve sledovaných předmětech byla souhrnně hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Výuka probíhá podle schválených dokumentů. Škola má velmi podrobně rozepsaný dlouhodobý plán školy. Z tohoto plánu vychází Koncepční záměry, úkoly a plán na školní rok 2001/2002. Další upřesnění je v měsíčních a týdenních plánech. Všechny jsou pečlivě vypracovány s termínovanými úkoly a odpovědností uvedených pracovníků. Vychází z přehledného a funkčního hodnocení školního roku 2000/2001 a z podnětů pracovníků školy. V plánech jsou stanoveny priority - výtvarná výchova, výuka cizích jazyků a mimoškolní činnost zaměřená na kvalitní využití volného času. Koncepce a stanovené cíle jsou reálné, schválené pedagogickou radou 29. 8. 2001 a podporované také rodiči a zřizovatelem. V prosinci bylo ustaveno Sdružení rodičů, Rada školy zde není. Pedagogové spolupracují se dvěma školami výtvarného zaměření, pomáhají i dětskému stacionáři ve Zlíně s výzdobou jejich prostor. V tomto školním roce je vyučováno sedmi volitelným předmětům. Kromě jiných také

cvičení z českého jazyka, cvičení z matematiky, seminář z ekologie, seminář ze zeměpisu. Nepovinný předmět je jeden - sportovní hry pro žáky 7. - 9. ročníku. Pro žáky se specifickými potřebami jsou zpracovány individuální plány, které mají všechny náležitosti. Nikdo z učitelů není začínající.

Způsob a systém plánování vychází z podmínek školy a má vynikající úroveň.

Organizování

Škola se řídí podrobným a funkčním organizačním řádem. Dále je zpracována přehledná organizační struktura a Řád školy. Všichni vedoucí pracovníci mají odpovědně vypracované kompetence, byli s nimi seznámeni a podepsali je. Originály jsou uloženy v osobní dokumentaci každého z nich. Pracovníci získávají informace na poradách, na nástěnce u ředitelny, operativně od vedoucích pracovníků školy a také z hlášení školního rozhlasu. Zákonní zástupci žáků jsou pětkrát ročně informováni o prospěchu a chování svých dětí na třídních schůzkách. V letošním školním roce vyhlásila také výtvarnou soutěž pro žáky zlínských a okolních škol. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 obsahuje všechny náležitosti dané legislativou a poskytuje dostatečné informace. Zápisy z pedagogických rad jsou řádně vedené a podepsané pedagogickými pracovníky. Povinná dokumentace je vedena v souladu s platnou legislativou. Při kontrole třídních výkazů, třídních knih a katalogových listů byly zjištěny drobné formální a věcné nedostatky, většina z nich byla již v průběhu inspekce odstraněna. Organizace vyučování byla v průběhu inspekce upravena tak, že již respektuje platnou vyhlášku.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a přenos informací jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka plánuje a kontroluje jednotlivé činnosti zejména prostřednictvím týdenních plánů a pravidelných měsíčních porad. Při operativním řízení jí především pomáhají zástupkyně pro první stupeň, zástupce pro druhý stupeň, výchovné poradkyně a předsedové metodických orgánů. Každý učitel má vytvořeny podmínky pro uplatnění tvořivosti a vlastní iniciativy již tím, že se může podílet na návrhu dlouhodobé koncepce i tvorbě celoročního plánu. Všem pedagogickým pracovníkům je rovněž umožněno, aby se mohli zapojit do různých mimoškolních aktivit.

Pedagogický sbor se postupně obměňuje. Jeho složení je optimální. V letošním školním roce jedna učitelka studuje učitelství pro první stupeň, výchovná poradkyně pro druhý stupeň se vzdělává ve specializačním kurzu a dvě pedagožky navštěvují státní jazykovou školu. Ředitelka pokračuje ve studiu školského managementu pro vedoucí pracovníky. Od září do června se zájemci z řad pedagogů zúčastňují nabízených vzdělávacích akcí v rámci okresu.

Systém a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Kontrolní mechanizmy

Škola má zpracovaný plán kontrolní a hospitační činnosti. Plán hospitací na školní rok 2001/2002 obsahuje hlavní cíle, obsah a formy hospitací. Na tento plán navazují plány hospitací ředitelky a dvou zástupců, kde jsou konkrétně uvedeny kontrolované skutečnosti. Sledováním ČŠI bylo zjištěno, že ne všechny součásti kontrolní činnosti jsou odpovědnými pracovníky plněny v žádoucí míře, což se projevilo při nesplnění osnov dvou sledovaných předmětů, úrovní vedení pedagogické dokumentace i ve sledovaných hodinách. Výsledky vzdělávání jsou ověřovány vlastními prověrkami, ne všichni vyučující provádí podrobnou analýzu těchto prověrek. Ke srovnání s ostatními školami dochází při soutěžích.

Kontrolní mechanizmy, jejich systém, rozsah a účinnost jsou hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry školy jsou velmi dobře promyšlené, jasné, jejich realizace je na počátku. Plánování všech oblastí řízení školy je vynikající, organizování veškeré činnosti školy je velmi dobré. Vedení a motivování pracovníků má rovněž velmi dobrou úroveň. Ředitelka i její zástupci mají rezervy v kontrolní činnosti, která je hodnocena jako průměrná. Bylo zjištěno, že ne všechny kontrolní mechanizmy pracují tak, jak si škola stanovila v příslušných dokumentech. Podmínky vzdělávání jsou ve vztahu ke sledovaným předmětům celkově hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

V rámci této kontroly byla prováděna část tematické inspekce zaměřené na sledování účinnosti prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních a hodnocení využívání metodických pokynů MŠMT čj. 14 514/2000-51 a čj. 28 275/2000/22 k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže.

Škola oba výše uvedené metodické pokyny rozpracovala na podmínky svého zařízení. Ředitelka pověřila jednu pracovníci úkoly školního metodika prevence. Její pracovní náplň ale nestanovila písemně. Úkoly spojené s touto oblastí pro žáky 1. - 5. ročníků zajišťuje výchovná poradkyně pro první stupeň. Byl zpracován plán jednotlivých akcí, časové rozvržení i personální zajištění. Stále je dbáno o pestrost a kvalitu jednotlivých besed a přednášek. Účinnost není nijak ověřována, pouze ji ústně hodnotí pedagogové a žáci po jejím proběhnutí. S tímto plánem i jednotlivými metodickými pokyny byli pedagogové průkazně seznámeni.

Pozitivně lze hodnotit i to, že se prevence zaměřuje na všechny oblasti, tj. i na kriminalitu, záškoláctví, xenofobii, rasismus a intoleranci. Zvýšená pozornost je věnována problematice šikany. Škola se s jejími projevy setkala a dokázala je řešit. Drobných pochybení se ovšem dopouštěli někteří nezkušení pedagogové. Vedení školy z toho učinilo závěry, že k návodu na postup učitele při šetření důsledku tohoto jevu je třeba se opakovaně vracet.

Na základě metodického pokynu čj. 14 514/2000-51 probíhá i další vzdělávání školní metodičky prevence i ostatních členů pedagogického sboru. Důraz je také kladen na vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času žáků, zejména počtem kroužků. Rodiče jsou o těchto aktivitách školy informováni, organizována osvěta směřující k jejich orientaci v této problematice je prováděna formou informačních letáků.

Ředitelka školy se nechává všemi zodpovědnými pracovníky pravidelně o jednotlivých akcích informovat. Řešení složitějších problémů se sama zúčastňuje a vede si nich písemné záznamy.

Tyto dokumenty nejsou podepsány všemi, kteří se takového jednání zúčastnili. Není také zobecňována účinnost jednotlivých aktivit organizovaných školou.

Prevence se opírá o dobře formulované body v Řádu školy, které se vyjadřují k právům žáků na ochranu, zakazují určité jevy včetně stanovení sankcí. Jednotlivá témata jsou citlivě zařazována i do výuky většiny předmětů.

Škola se problematikou zabývá a přijatý systém je funkční.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina Základní školy Komenského I, čj. 16202/2001 vydaná Statutárním městem Zlínem dne 8. 11. 2001
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 1020-68/99 ze dne 30. 9. 1999
- Výroční zpráva o činnosti ZŠ Komenského I, Zlín za školní rok 2000/2001
- Dlouhodobý efektivní plán ZŠ Komenského I, Zlín na školní rok 2001/2002
- Koncepční záměry a úkoly ZŠ Komenského I, Zlín na školní rok 2001/2002
- Plán ZŠ Komenského I, Zlín na školní rok 2001/2002
- Minimální preventivní program ZŠ Komenského I, Zlín pro školní rok 2001/2002
- Plán práce výchovného poradce pro 1. stupeň na školní rok 2001/2002
- Plán práce výchovného poradce pro 2. stupeň na školní rok 2001/2002
- Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy ZŠ Komenského I, Zlín
- Přehled zájmových kroužků pro školní rok 2001/2002
- Plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2001/2002
- Záписы z pedagogických rad ze školního roku 2001/2002
- Tematické plány učiva sledovaných předmětů pro školní rok 2001/2002
- Třídní výkazy a katalogové listy všech tříd platné pro školní rok 2001/2002
- Třídní knihy všech tříd pro školní roky 2000/2001, 2001/2002
- Učební plán a osnovy vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2
- Učební plán a osnovy vzdělávacího programu Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy čj. 21 970/96-22
- Hospitační záznamy ředitelky a zástupců ředitelky za školní rok 2001/2002
- Písemně zpracované kompetence pro vedoucí pracovníky školy na školní rok 2001/2002
- Žákovské knížky, deníčky a sešity náhodně vybraných žáků
- Podkladová inspekční dokumentace včetně hospitačních záznamů školních inspektorů
- Rozvrh hodin a rozvrh dozorů na školní rok 2001/2002
- Kritéria k přiznání osobních příplatků platná od 1. 9. 2001
- Osobní dokumentace vybraných zaměstnanců školy
- Organizační řád školy na školní rok 2001/2002
- Řád školy na školní rok 2001/2002
- Pracovní řád pro pedagogické pracovníky platný od 29. 8. 2001

- Záznamy o rozhovorech s ředitelkou, metodičkou prevence sociálně patologických jevů a výchovnou poradkyní pro 1. stupeň
- Dotazníky žákům zaměřené na prevenci sociálně patologických jevů
- Aktuální Kniha úrazů

ZÁVĚR

Výchovně vzdělávací proces probíhá ve škole podle schválených učebních programů a osnov. Úroveň vzdělávání ve sledovaných předmětech byla hodnocena jako velmi dobrá. Škola má vynikající personální podmínky, rezervy jsou v materiálním zabezpečení výuky. Tematická inspekce zjistila, že škola věnuje pozornost prevenci sociálně patologických jevů. Z inspekčních zjištění je patrné, že ředitelka i někteří členové pedagogického sboru se snaží o výrazné zlepšení výchovy a vzdělávání v této škole.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jana Šopíková	Jana Šopíková v. r.
Členové týmu	Mgr. Miloslav Brůzl	Miloslav Brůzl v. r.
	Mgr. Marie Dratvová	Marie Dratvová v. r.
	Mgr. Pavla Koupilová	Pavla Koupilová v. r.
	Mgr. Vlasta Machalová	Vlasta Machalová v. r.

V Kroměříži dne 31. ledna 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. 2. 2002

Razítko

Ředitelka školy

Mgr. Ilona Garguláková

Ilona Garguláková v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Zlínského kraje, odbor školství, mládeže a sportu Tř. T.Bati 3792, 762 69 Zlín	22. únor 2002	152-56/02-5178
Zřizovatel: Statutární město Zlín odbor školství, mládeže a sportu nám.Míru 12, 761 40 Zlín	22. únor 2002	152-55/02-5178

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.